

A close-up portrait of Tomáš Hübschman, a man with short, light brown hair and a light beard, wearing a white t-shirt with green accents. He is looking slightly to the right with a subtle smile.

Roman Smutný / Tomáš Hübschman

TOMÁŠ
HÜBSCHMAN

nenápadná hvězda

xyz

Tomáš Hübschman: nenápadná hvězda

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

xyz

Roman Smutný
Tomáš Hübschman: nenápadná hvězda – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Roman Smutný

TOMÁŠ HÜBSCHMAN
nenápadná hvězda

KAPITOLA 1

- Dětství u babičky a dědy
- S bráchou na Spartě
- Cesta z běžeckých oválů do fotbalové brány a z ní do pole
- První trenér Jan Hroneš

Pane Hübschmane, do jaké rodiny jste se narodil? Čím byli vaši rodiče?

Táta se vyučil na spojového montéra a po škole pracoval ve spojích, ale protože to obnášelo dost cestování po republice a on chtěl být víc doma, přešel k Oblastní zprávě dálkových kabelů, později k SPT. Byl i na tříměsíční stáži v Německu, kde se učil nové technologie u RANS Telefon, a s touto firmou se po stáži domluvil na další spolupráci. Názvy firmy se postupně měnily. Byl to Telecom, později Telefónica a následně Cetin. Jako technik táta pracoval ještě donedávna, než odešel do důchodu. Měl na starosti kabely a podobné věci. Mamka dělala v Mototechně, ale jen chvíli, protože brzy šla na mateřskou, když se narodil můj o dva roky starší brácha. Moji rodiče byli manželé sedm let, a když mi byly asi čtyři roky, rozvedli se, a my s bráchou jsme potom začali žít u babičky a dědy. Podrobnosti vám neřeknu, nebyl jsem dost velký, abych všechno dokázal vstřebat. Babička s dědou dostali k péči o nás souhlas, a to hlavně od mamky, protože taťka nás občas navštěvoval. V domě s našima žila ještě teta, ségra mé mamky. Ještě předtím, než si nás vzala do péče babička s dědou, to měl táta s návštěvami složitě, protože máma mu to všelijak ztěžovala. Třeba mu tvrdila, že jsme nemocní, což nebyla pravda. Naopak v době, kdy už jsme byli u babičky s dědou, mu prarodiče řekli, že za námi může chodit, kdykoliv bude chtít.

Když říkáte s našima, myslíte babičku s dědou?

Přesně tak. Když říkám naši, tak myslím babičku s dědou a pak ještě používám termín táta, kterým myslím našeho otce. Spousta lidí si díky tomu myslelo, že naši jsou opravdu mí rodiče, akorát že mě měli v pozdějším věku. Vyrůstali jsme s nimi a ve stejném domě bydlela i teta, která měla dvě děti, takže jsme

Tomáš jednoroční

měli hodně blízko k naší sestřenici a bratranci. Otec nás navštěvoval zhruba jednou za čtrnáct dnů, neměl to vyloženě určené, mohl přijet kdykoliv. Řídil se i svou prací, protože jednu dobu pracoval v Německu, ale dá se říct, že se o nás zajímal. Měl zájem o to, jak se nám daří ve fotbale, a i finančně babičce s dědou pomáhal. Sem tam se přijel podívat i na naše zápasy, ale nebyl tam tak často jako babička s dědou. Lidi z fotbalového prostředí ve spojitosti s námi ani nikoho jiného nepoznali. Vytvořila se tam komunita složená z rodičů, kteří se vzájemně znali a potkávali se na trénincích a na zápasech. Byl to takový styl života. Když přišel víkend, tak se vše točilo kolem fotbalu, což byla současně příležitost k setkání s mnoha kamarády. I ta doba, jiná než dnes, tomu nahrávala. Tehdy se běžně naskládali tři čtyři kluci do jednoho auta, aby pokaždé nemuseli jezdit všichni rodiče. Navzájem si takto pomáhali. Autama se jezdilo na zápasy zcela běžně. Nebylo to jak dnes, že celé mužstvo jede autobusem. Rodiče museli dopravovat děti po vlastní ose. Nebyly ještě navigace, takže mám spoustu vzpomínek, jak jsme po cestě hledali v mapách a po příjezdu na místo jsme se ptali lidí, kde je tady hřiště. *(směje se)* Dnes už je doba jiná. V něčem lepší, v něčem horší, záleží asi taky jak pro koho, ale já jsem rád za to, že jsem mohl vyrůstat zrovna v té době.

Řekl bych, že dřív se žilo pospolitěji a klidněji než dnes. A bylo více volného času. Cítíte to podobně?

Rozhodně. Svět se neskutečně zrychlil. Nevím, jestli je to tím, že jsme byli hrozně dlouhou dobu zavření za oponou, možná že v Americe už to takhle rychle běželo delší dobu. Další zlom byl určitě internet, mobily, a ještě o něco později taky nástup sociálních sítí. Pro kvalitu mezilidských vztahů bych řekl, že je dnešní

doba horší. To, že lidi dřív nemohli z republiky nikam, maximálně do spřízněných socialistických států, bylo samozřejmě špatně, ovšem na druhé straně tady byla například spousta chatařů, bylo hodně osad, kam lidé prchali z měst na víkendy a kde ty vzájemné kontakty mezi sebou udržovali.

Lidé k sobě měli blíž.

Měli k sobě mnohem blíž. Navíc, i díky tomu, že nebyly takové možnosti, tak si lidi mezi sebou hodně pomáhali. Jeden byl zedník, druhý instalatér, další elektrikář, který obíhal celou osadu a kde bylo potřeba, tak pomohl, jindy zase vypomohl zedník něco opravit, a tak to všechno propojeně fungovalo. Dnes už to takhle úplně není. Spíš vůbec.

Je uspěchaná doba. Všichni jen pracují a domů chodí večer.

Hm. Jenže je otázka, jak moc kvalitní život žijeme. Pracujeme, vyděláváme, honíme se, ale pak si ty peníze vlastně ani neumíme užít.

Chtěl bych se ještě na chvíli vrátit k vašim biologickým rodičům. V jakém režimu jste fungovali s tátou, už jste zmínil. Co s mamkou? Vídali jste se?

Co se týče mamky, tak nevím, jak na to nahlíží bratr, ale za sebe můžu říct, že jsem ji vypustil ze života. Teď je mi devětatřicet a naposledy jsem ji viděl někdy ve třinácti, možná patnácti letech... Nevím přesně. I když k nám přijela, já ji ani moc vidět nechtěl, protože se nás vzdala. Než vyrůstát někde, kde bychom neměli zázemí, bylo rozhodně lepší, že jsme šli k babičce s dědou. Spíš jsem jí zazlival, že to vůbec dokázala udělat. Naopak babička s dědou nám poskytovali maximální komfort a podpo-

ru, které byli schopni, takže já považuji naše vyrůstání u nich za nejlepší věc, která nás mohla potkat, a už jsem přestal řešit svou oficiální matku. Pro mě prostě byli rodiče babička s dědou. S tátou jsem v kontaktu dodneška. Když jsem byl malý a potřeboval jsem například kopačky, tak nám na ně přispěl. Víím, že babička a děda udržují s mámou jakožto svou dcerou nějaký kontakt a udržovali ho i předtím, ale já jsem se o to nikdy nezajímal. Víím, že se nikdy nemá říkat nikdy, ale myslím si, že už se o mámu zajímat nebudu a nebudu si ani zjišťovat, co dělá nebo

Tomáš na tréninku kope penaltu

kde bydlí. Pro mě prostě tato osoba lidsky umřela v tu dobu, kdy se nás zřekla. Tak to prostě je...

Vybavujete si něco z doby, kdy jste s bráchou přestali žít s mámou a tátou?

Vzpomínám na začátek školní docházky. Já jsem šel do první třídy o rok později, to jsme ještě bydleli s mámou, ale když jsem byl ve druhé, tak už jsme byli u babičky a u dědy.

Znáte důvod, proč to vaše máma udělala?

Nechci spekulovat, ale jednou z příčin mohlo být to, že byla dost mladá. Mého bráchu měla v sedmnácti, mě v devatenácti. Údajně, co vím, tak si chtěla užívat života, možná v tom věku je to i pochopitelné...

Ale i tak...

Ano. I tak je to zvláštní. Proto jsem vděčný za to, že si nás babička s dědou vzali, vychovali nás a dali nám do života všechno, co mohli.

Bral jste během dětství fakt, že žijete u prarodičů, jako přirozenou věc?

Určitě. Nejprve jsem si to vzhledem k nízkému věku tolik neuvědomoval. Až postupem času jsem se dozvídal, že rodiče se rozvedli, že táta bydlí jinde... V té době jsem si tu celkovou situaci nedokázal úplně vyhodnotit. Život u babičky s dědou byl pro náš vývoj lepší, protože jsme u nich byli spokojenější než u mámy. Kdyby to byla cesta k horšímu, tak by o tom člověk asi přemýšlel víc, my jsme však byli šťastní za to, co jsme u babičky a dědy měli. Nechci ale nikoho odsuzovat. S mámou jsem nikdy

ani žádný osobní problém neměl, že by na mě byla ošklivá nebo tak, ale spíš tam hrálo roli i to, že po rozchodu tátou tam byl jeden přítel, pak druhý přítel, hodně se to u ní měnilo a myslím si, že ani ona sama nevěděla, kde má to své místo v životě. Do toho se jí narodily dvě děti, což jí asi v tom životě, který chtěla žít, limitovalo, takže pro ni bylo pohodlnější, že se o ty děti postarají její rodiče. Věděla, že jsme v komfortu a že je to pro nás lepší, než kdybychom byli doma sami, protože ona chtěla žít nějak jinak.

Založili vaši rodiče později ještě další rodiny?

Mamka ano, co vím, tak od ní mám tři nevlastní sourozence. Sandře je třicet dva, Dominice dvacet šest a potom je ještě nevlastní brácha, ten má tak šestnáct.

Vídáte se s nimi?

Pouze s Dominikou, ale jen přes sociální síť. Dnes je provázanost mezi lidmi díky nim jednodušší, než tomu bývalo dřív, takže vím, o koho jde, ale napíšeme si jen k narozeninám, to je tak všechno. Dá se říct, že se vlastně vůbec neznáme. Pokud jde o tatku, tak ten měl nějaké partnerky, vlastně i dnes jednu má, ale děti už se mu další nenarodily.

Jakým stylem vás prarodiče vychovávali? Byli spíš benevolentnější, nebo přísnější?

Přísní ne, ale nešlo ani o klasický vztah s prarodiči, protože současně suplovali roli rodičů. Ani pro ně to určitě nebylo jednoduché, protože kdyby bylo vše normální, tak bychom k nim přijeli na víkend a oni by nás mohli hýčkat a rozmazlovat. Takhle nás v jeden moment rozmazlovali, ale současně nás museli i vychovávat. Extra přísní rozhodně nebyli, nežili jsme pod nějakým

tlakem, ale samozřejmě, že nějaká pravidla jsme dodržovat museli. Pochopitelně, že když jsme s bráchou, jako všechny děti, občas ta pravidla porušili, dostali jsme vyhubováno nebo jsme byli potrestáni, ale neřekl bych, že to pro nás bylo nějak drsné. Spíš naopak. Když byl nějaký problém, tak sehrálo roli to, že prarodiče už dvě děti vychovali, takže byli zkušení a dokázali leccos pochopit, přimhouřit oko a spíš to bylo všechno o komunikaci a domluvě. V tomto duchu jsme projeli celým dětstvím. Důležité bylo i to, že se babička s dědou rozhodli, že nás s bráchou povedou ke sportu. Doba, ve které jsme vyrůstali, byla sportu nakloněná, možnosti byly omezené a ani peněz tolik nebylo. Pro sport se babička s dědou nadchli asi i proto, že jsme se při něm vybili a doma byli hodnější. Ono to platí obecně. Když člověk sportuje, tak má míň času na kdejaké lumpárny, flákání po ulicích a vymýšlení blbostí. Naopak jsme se dostali do kolektivu, kde vše mělo nějaká pravidla a hranice. Babička s dědou měli v Loučeni chatu, kterou děda s kamarády postavil vlastníma rukama. Chataři, kteří tam jezdili iks let, se tam pravidelně scházeli a děti jednoho z nich zrovna začínali hrát fotbal na Spartě. Už nevím přesně, jestli proběhl nějaký nábor, ale takhle se do Sparty dostal brácha. Vozila ho tam babička a já jezdil s nimi, protože děda ještě chodil práce a neměl by mě kdo hlídat. Byl jsem takový v uvozovkách přívěšek bráchy. Mé první fotbalové poznatky byly takové, že jsem běhal dole na spodním hřišti, které na Spartě dnes už vlastně není. Kolem hřiště byl škvárový ovál a taky tam byly písky pro skoky do dálky, což byl můj rajón, kde jsem se pohyboval. Po nějaké době se bráchův trenér ozval s tím, jestli s nimi nechci taky trénovat, když tam stejně běhám ty ovály. V první fázi jsem několikrát řekl, že nechci, ale pak mě nějak zlomili a já se na tom hřišti začal motat mezi nimi. Byli to

kluci o dva roky straší, takže mě tam spíš nechali jen tak si pobíhat. Později jsem po vzoru mého bráchy začal chytat, ale v bráně mě to moc nebavilo. Bavilo mě totiž hodně běhání, proto jsem i předtím pořád běhal ty ovály, a taky se mi líbilo dělat si, co chci, tudíž v bráně mě to úplně nenaplňovalo. Proto jsem ji jednoho dne opustil a vydal se běhat po hřišti.

Takže své první krůčky ve fotbale jste dělal v místech, kde se dnes staví hotel.

Jo. Tam se tehdy hrávala i minikopaná nebo tam začínaly přípravky. Dnes už to je asi všechno na Strahově, zatímco dříve takové zázemí nebylo, takže se všechno odehrávalo na tom spodním hřišti. Až později v dorostu jsme trénovali na Podvinném mlýně. Tam měli tréninkové zázemí nejstarší žáci, dva mladší dorosty, jeden starší dorost, ale trénovaly tam i ženy nebo ragbisti. Dnes tam stojí hala, ve které hrají futsalisté Sparty. To hřiště, které pamatuju, tam je pořád, ale už jej podle mě využívají jen ragbisti. V dobách, kdy nebyl Strahov, kde je spousta hřišť na jednom místě, to bývalo tak, že jsme každý rok trénovali jinde. Řídilo se to hodně i tím, co který z rodičů dokázal zařídit. Tak jsme jezdili trénovat například do Horoměřic, zkrátka tam, kde to zrovna šlo.

Vy jste zmínil, že děda v dobách vašeho raného dětství ještě pracoval. Co babička? Také ještě chodila do zaměstnání?

Ne. Když si nás vzali k sobě, babička zůstala v domácnosti, aby se o nás mohla starat.

Čím byl děda?

Děda pracoval jako dřevomodelář v ČKD. Dělal dřevěné modely předmětů, které se následně odlévaly a přeměňovaly

v kovové. Byl tam ještě chvíli i po revoluci a potom jej oslovil jeden z jeho bývalých spolupracovníků, který si otevíral svou firmu na dřevomodely, jestli by nechtěl dělat s ním. Byla tam vize i na vývoz do zahraničí. Děda jeho nabídku přijal a v této malé firmě dělal modely ze dřeva až do odchodu do důchodu, což bylo vlastně teprve nedávno. Pracoval i doma. Bavilo ho to a vlastně ho to baví dodnes. Když má čas a chuť, tak se jde podívat do dílny, kde jsou jeho mladší kolegové, je rád, že je vidí, a ještě se nějakým způsobem i aktivně zapojí. Nedávno mi při-

Pětiletý Tomáš s bráchou, září 1986

šlo, že by bylo potřeba udělat kryt na studnu, tak jsem hned pobídl dědu. Vymyslím mu různé práce, aby se nenudil. (*směje se*) Nechci říct, že se nudí, to ne, má pořád co dělat. Vždycky byl hodně aktivní. V dobách mého dětství bylo zvykem, že vedoucího mužstva dělával někdo z rodičů. Na Spartě se takové role někdy v roce osmdesát sedm ujal právě můj děda a dělá to dodnes, působí jako vedoucí u C dorostu. Dnes je to pro něj spíš taková čestná funkce, protože se většina úkonů dělá elektronicky, zatímco dřív se všechny zápisy a dokumenty psaly ručně. Tyto věci už dnes děda neřeší, ale zařizuje klukům třeba obědy, když se někam jede. Pořád ho to baví a je nadšený z toho, že může být v kolektivu mladých lidí. Děda s babičkou dodnes jezdí na každý náš domácí zápas. Pokud hrajeme v Jablonci, tak si to nikdy ne nechají ujít, byť jim příští rok bude osmdesát.

Klobouk dolů.

Pořád je to baví. Babička má malého pejska a problém je v tom, že ne na každý stadion vás se psem pustí. Takže jezdí hlavně tam, kde dvoukilový pejsek v tašce a na vodítku nevadí. V Jablonci má každopádně povolení. (*usmívá se*) A když hrajeme kdekoliv v Praze, i tyto zápasy babička s dědou navštěvují. Pokud babička nemůže opustit psa, tak chodí aspoň děda. Chci tím říct, že stejně jak nás podporovali od dětství, tak nás podporují dodnes.

Odkoukali jste s bráchou od dědy jeho kutilskou zručnost? Umíte si díky němu třeba doma něco opravit?

Tak ono to už dnes není s tím opravováním tak jednoduché, jak to bylo dřív. Spousta věcí opravit ani nejde, dělají se tak, aby se opotřebovaly a potom se recyklovaly nebo rovnou vyhodily. Ale je pravda, že jako děti jsme zažili, že na chatě se furt něco

kutilo. Navíc babička s dědou později chatu v Loučeni prodali a místo ní koupili starý barák, který celý zbourali a postavili nový. Děda toto všechno dělal se svými kamarády a s dalšími lidmi, kteří mu pomáhali. Měl třeba jednoho vyučeného zedníka plus spoustu pomocníků. Když se třeba boural starý barák, rozebral se cihlu po cihle, a co šlo, použilo se při stavbě nového. Cihly se musely očistit od staré malty, což byla práce zrovna pro nás s bráchou.

To je prácička, že?

No jo, ale nás to bavilo. Dělalí jsme, co se dalo. Ať jsme bydleli kdekoliv, děda tam měl svou dílnu. Vedle baráku byla stará prádelna, která po renovaci sloužila k novým účelům. Děda v ní měl ponk, svěrák a všechno možné náradí, hlavně to, s nímž se pracovalo se dřevem, což je další věc, která u nás nikdy nechyběla. Děda měl doma vždycky nějakou zásobu tohoto materiálu. S bráchou jsme často mířili k haldě dřeva za barákem, díky níž jsme mohli něco kutit. Vyřezali jsme si třeba prak nebo různé tyčky, k nimž jsme následně přidělali bodák, čímž vzniklo kopí. Prostě takové ty věci, které byly v té době potřeba. Hodně nás taky bavil hokej. I když jsme denně hráli fotbal, hokej byl pro nás hodně lákavý. Ze dřeva jsme proto vyrobili i malou branku, brácha chytal a já jsem to něj pral vyzbrojen hokejkou a tenisákem. Jindy jsme se zase doslechli, že hokejisti trénují tak, že mají bránu zakrytou deskou, v níž jsou vyřezány otvory v prostorách šibenice, a do těchto růžků se musejí trefit. Tak jsme si vyrobili podobnou desku a snažili jsme se šibenice trefovat nejprve tenisákem, později i pukem, což už začínalo být docela nebezpečné. *(směje se)* Pokud si pamatuju, tak jsme nic nerozbili, ale někdy bylo poměrně namále.

Dostavěl děda nový dům ještě v době vašeho dětství?

Dětství probíhalo hlavně v tom domě. Ono to mělo následující posloupnost. Mamka s tatškou nejprve bydleli v paneláku v Karlíně na Invalidovně a babička s dědou bydleli v Hloubětíně v domě u babiččiny mámy. Ve volném čase jezdili na chatu v Loučeni, a když se se o nás začali starat, chatu prodali a hledali něco, kde by mohli být s námi sami, bez prababičky. Šlo jim o to, abychom měli klid sami pro sebe. Proto se koupil ten starý dům a nový se stavěl dá se říct za pochodu.

V tomto době bydlí babička s dědou dodnes?

Ano. Stojí v Hrdlořezích. Bydlí tam dodnes a s nimi tam bydlí můj brácha. Jsou tam udělaná tři patra, v jednom jsme bydleli my s babičkou a dědou, nad námi bydlela teta se svými dětmi a úplně nahoře bývala půda, kde jsme s bráchou dováděli na žíněnkách a dělali různé kraviny. Po vzoru tehdy populárních akčních filmů jsme tam nacvičovali karate a nejrůznější chvaty. Měli jsme tam i ping-pong nebo terč na šipky. Dnes má z této naší herny brácha udělaný půdní byt. V bytě po tetě později bydlel bratranec. Je to prostě takový multifunkční dům.

Už jste to trochu nakousnul, ale přesto se zeptám. I díky tátovým příspěvkům jste finanční nouzi neměli, je to tak?

Ne, nechtěl bych, aby to vyznělo tak, že jsme měli problém s jídlem nebo něco v tom smyslu, to vůbec ne. Žili jsme na základě toho, na co jsme měli. Po revoluci začaly být lepší možnosti, dala se už koupit spousta lepších věcí z ciziny, ale když bych to zasadil do nějakého porovnání, tak jsme vždycky byli v nějakém středu. Nemohli jsme si koupit ty nejdražší věci, třeba kopačky nebo oblečení, ale taky jsme nemuseli sahat po těch nejlevněj-

ších. I tak to pro naše určitě nebylo jednoduché a bylo to na úkor pohodlí babičky a dědy. Byli velmi obětaví.

S čím jste doma museli s bráchou pomáhat?

Nejvíc jsme myli a utírali nádobí. V době, kdy jsme byli malí, nevím, jestli byly myčky, ale my jsme ji neměli. (*směje se*) Vždycky jsme se dohodli, kdo bude mýt a kdo utírat, a jeli jsme. Na podzim jsme pomáhali třeba s hrabáním listů, ale nechci tím říct, že jsme museli. Prostě jsme viděli, že se to musí udělat, takže když nám babička nebo děda řekli, tak jsme to udělali. Nebo jsme zametali dvůr.

Jaké máte vzpomínky na Vánoce?

Vánoce byly a pořád jsou největším svátkem v roce. Nevím ani proč, nemyslím si, že by naši byli věřící. Začínalo to tím, že babička vždycky už od listopadu pekla spoustu cukroví, což vlastně dělá dodnes. O Vánocích jsme dostávali ty největší dárky. Celý rok se šetřilo, abychom mohli dostat to, co jsme přáli, nebo to, co bylo potřeba. Do doby, než jsem vyletěl z baráku, jsme Vánoce trávili všichni společně, tedy i s tetou, bratrancem a sestřenicí. I když měla teta později přítele a večeri měli jen oni čtyři spolu, tak jsme se sešli aspoň po večeri. Na Vánoce vzpomínám jen v dobrém. U nás to probíhalo tak, že jsme vždycky měli dva kapry. Jednoho živého a jednoho mrtvého. Ten živý plaval ve vaně. Souvisí to s tím, že jako kluci jsme mimo jiné i rybařili. Měli jsme rybářské lístky, a pokud byl mimo fotbal ještě nějaký volný čas, tak jsme jej trávili na rybách. Jezdili jsme s dědou a někdy i s babičkou, pokud jsme na rybách nenocovali. K vodě jsme často jezdili se stanem a lovíli jsme dva dny v kuse. Hrozně nás to bavilo. Jezdili jsme k jednomu známému na Orlík, kde

jsme o letních prázdninách strávili klidně i celý týden. Známy nás vozil na lodičce, věděl, ze kterých míst se dobře chytá. Proto jsme pak o Vánocích vyžadovali, aby jeden kapr byl živý a až do poslední chvíle plaval ve vaně s tím, že si ho potom vlastnoručně zabijeme a vykucháme. Tím, že jsme jezdili na ryby, jsme všechno ovládali. Velikonoce bývaly hezké v dobách, kdy jsme ještě měli chatu v Loučeni, chodívali jsme v průvodu na koledu, rodiče dostávali panáky a my děti sladkosti. Taková tradice tam byla. Později v Praze jsme s bráchou taky chodívali koledovat, ale už to nemělo to kouzlo jako chatařské osadě.

Přáli jste si s bratrem najít pod stromečkem hlavně fotbalové dárky?

Bylo to hodně laděné do fotbalu. Chrániče, kopačky, brácha jako brankář hodně řešil rukavice. Samozřejmě, že ne vždy se to dalo přesně načasovat na Vánoce. Když se roztrhaly kopačky nebo rukavice během roku, tak jsme je dostali rovnou, protože bychom jinak nemohli hrát. Nešlo čekat do Vánoc.

Jak jste si vedl ve škole?

Vždycky je těžké hodnotit sám sebe. Víc by k tomu asi řekli spíš učitelé. *(směje se)* Do první třídy jsem začal chodit ještě na Invalidovně, protože jsme ještě bydleli s mámou. Na této škole učitelka poznala, že nejsem úplně schopný nebo ideálně připravený, tak mě poslala do pedagogicko-psychologické poradny. Můj problém byla dyslexie, což mě limitovalo ve čtení a psaní, tedy hlavně v českém jazyce. I proto mi doporučili školu v Bohnicích, kde byla speciální třída s méně žáky, maximálně do patnácti, a učilo se v ní v uvozovkách pomaleji, protože učitelka se každému věnovala více, než kdyby tam žáků měla třicet.

Momentka ze školky, březen 1986

Od druhé třídy jsem tedy začal dojíždět z Hrdlořez do této školy v Bohnicích, kde jsem strávil zbytek prvního stupně, a od druhého stupně jsem zase chodil do standardní třídy.

A tam už to bylo v pohodě?

No, v pohodě to úplně nebylo. Měl jsem z poradny papír na to, že kvůli dyslexii to v češtině nebude z mé strany úplně ono. Učitelé k tomu proto přihlíželi. Věděli, že mě musí známkovat podle jiného měřítka, protože kdyby na mě uplatňovali stejný metr jako na ostatní, tak by mi z diktátu nikdy nemohli dát nic jiného než za pět. Laťka hodnocení se vůči mně posunula trochu dolů. Jinak mě ale škola bavila, chodil jsem do ní rád. Nejvíc mě pochopitelně bavil tělocvik. (*směje se*) Bavila mě ale i matematika a zeměpis. Horší to bylo s dějepisem. Ještě tak Egypt nebo podobné věci mě zajímaly, ale ostatní historie mi vůbec nešla do hlavy.

A jak vám šly jazyky?

Když jsem přešel z prvního na druhý stupeň, tak jsem byl mezi prvními, kteří přešli z ruštiny na angličtinu nebo němčinu. Babička chtěla, abych se učil němčinu, ale tam byl přetlak, tak na mě zbyla angličtina. Musím říct, že mě jazyky moc nebavily, ani český, ani anglický. (*usmívá se*) Bylo to pro mě spíš peklo. Když mě něco nebaví, je to na mě hodně vidět a v tomto případě to bylo vidět i na hodnocení. (*směje se*) Takže nejhorší známky jsem nosil z češtiny a z angličtiny.

To byly navíc doby, kdy angličtinu učili přeškolení ruštináři, protože vystudované angličtináře si prostě nebylo možné jen tak přes noc vycucat z prstu...

To byl přesně náš případ. Nás učila angličtinu Ruska, paní – a to není nic proti ní –, která měla problémy i s češtinou, protože měla silný ruský přízvuk, no a najednou nás začala učit angličtinu...

Říkal jste, že prarodiče vás s bratrem cíleně vedli ke sportu. Jste sportovní rodina? Po kom jste zdědil sportovní geny?

Děda hrával volejbal, nevím, na jaké úrovni, ale minimálně na té rekreační. V chatové osadě bylo jen pár metrů od naší chaty hřiště, na kterém se scházeli místní chataři a hrávali volejbalová utkání. Když jsme byli malí kluci, tak jsme se hodně s dědou jezdili dívat na Odolena Vodou, která byla tehdy na vrcholu. Pokud jde o fotbal, ten hrával táta a vlastně ho hraje dodnes, i ve svých šedesáti letech. Co si pamatuju z dob svého dětství, tak chodíval o víkendů se skupinou chlapů hrávat na Invalidovnu, vždy od desíti patnácti do dvanácti. Tito lidé se tam schází dodnes, akorát už nehrají na původním hřišti, na kterém dnes stojí bytové domy, ale na školní umělce. Kromě tohoto chodí táta hrát fotbal i v Košíku, kde bydlí. Košík je menší obec v okrese Nymburk. Furt se snaží být aktivní, ale problém je v tom, že po celý život, co jej znám, si stěžuje na to, že ho něco bolí. (*směje se*) Nechci říct, že je hypochondr, ale celý život říká, že už s fotbalem skončí, že umírá a že tohle a tamto je špatně. Přesto pořád chodí hrát, i když nedávno už odešel do důchodu a věnuje se hlavně práci na zahradě. Je to taková ta stará škola. Koupil si malý bagr a jezdí svým známým pomáhat, když potřebují něco vykopat. Kromě toho vlastní i dodávku. Je to takový pracovní typ, pořád musí něco dělat. S tím souvisí i jedna taková historka. To jsme jednou hráli se Šachtarem na Schalke v té jejich nové aréně, bylo to myslím předkolo Ligy mistrů. Moje žena se tam tehdy jela podívat z Prahy autem a spolu s ní jel tehdy i táta a s sebou si

vzal i svou pracovní brašnu, kterou nosil vždycky všude. Když ji pak v rámci prohlídky při vstupu na stadion otevřel, tak se místní hlídači nestačili divit, protože v ní měl různé šroubováky, všemožné nářadí, což samozřejmě na tribuny nepatří, takže si ji musel odložit do úschovny. Takový táta je. Sice šel do důchodu, ale stále něco vytváří, proto pořád nosí pracovní nástroje všude s sebou, kdyby náhodou. *(směje se)*

A vy jste na tom s kutilskou zdatností jak?

Já jsem vyučený automechanik, takže bych něco opravit měl. *(směje se)* Jinak bych popíral to svoje vyučení. Do velkých oprav se nehrnu, ale když je potřeba, tak něco utáhnu nebo vyměním. Že bych se ale obešel bez služeb opravářů a udělal bych si úplně všechno, to zase ne.

Kdo byli vaši úplně první trenéři v životě?

Tak teď doufám, že na nikoho nezapomenu, a pokud se tak stane, tak se dopředu omlouvám, protože je to dlouhá doba a moje paměť v tomto ohledu trochu slábne. Pamatuju si, že bráchu v úplných počátcích trénoval na Spartě Jan Hroneš, což byl později i můj první trenér. Zpočátku mě v mé kategorii vedl pan Semerád, později to byl pan Černý. Pak už se to dost střídalo. V dorostu jsme měli trenéra Vrbu s asistentem Havlíčkem, s Pavlem Vrbou to ale byla jen shoda jmen. V A dorostu byl mým trenérem Karel Ledvinka.

Co se týče postů, jak váš vývoj pokračoval poté, co jste se rozhodl, že v bráně nebudete?

V mládežnických kategoriích jsem hrával hodně ofenzivního záložníka, ale postupem času jsem tou formací klesal

víc a víc dozadu. V dorostu už jsem hrál stopera, myslím tím ve Spartě, ale v reprezentačních výběrech v patnáctce a v šestnáctce jsem hrával defenzivního záložníka. V dospělém fotbale už jsem pak hrával všechno, co bylo vzadu. Pravého obránce, středního obránce, levého obránce nebo defenzivního záložníka. Takto jsem se na různých pozicích točil až do doby, kdy jsem se vrátil na Spartu z hostování v Jablonci. Tehdy jsem začal hrát stabilně na stoperu. Bylo to pod trenérem Hřebíkem, který mě měl předtím rok v Jablonci, takže věděl, co ode mě může čekat. Spojil mě do stoperské dvojice s Jirkou Novotným, s nímž jsem potom hrával delší dobu.

Vy jste zažil ještě tréninky a možná i zápasy na škváře, že?

Určitě. My jsme ještě v dorostu trénovali na škváře. Zejména když bylo mokro nebo hodně přšelo, chodili jsme na škváru, abychom travnaté hřiště například na Podvinném mlýně úplně nezničili. Když jsme byli malí, v zimě jsme turnaje hrávali na zvláštních površích. Třeba na Aritmě býval každoročně zimní turnaj, který se hrával na písku. Ani vybavení nebylo na úrovni, na jaké je dnes. Nějaké termoprádlo nebo termotrička, to jsme tehdy vůbec nevěděli, co je. Hrávalo se v teplákách, v tričku a maximálně v nějakých šustákovkách. Do gumotextilových kopaček jsme si dávali igelitové sáčky, protože jinak měl člověk po prvním kontaktu s vodou mokré nohy. Nic jiného tehdy bohužel nebylo, tak se to řešilo, jak se dalo. Musím říct, že i s pytlíkama na nohou to zejména v zimním období úplně nehrálo. (*usmívá se*) Na umělkách, na kterých se hraje dnes je to obrovský rozdíl, netvoří se tam žádné kaluže, zatímco škvárové hřiště jich bylo plné. Když to vezmu z druhé stránky, aspoň máme na co vzpomínat. (*směje se*) Čím víc totiž přšelo a čím

víc bylo bláta, tím víc nás to jako malé kluky bavilo, protože jsme se v tom mohli válet. Rodiče už z toho měli menší radost. Hlavně když nás potom špinavé nakládali do aut. Dřív se to ale bralo tak, že to k tomu patří.

Byli jste ve Spartě už v žácích vychováni v duchu vítězné mentality? Vtloukali vám trenéři do hlavy, že jste Sparta a ta musí všude vyhrávat?

Já myslím, že takhle to bylo na Spartě vždycky. My jsme do toho taky nastoupili a věřili jsme vždy od prvního zápasu jakéhokoliv turnaje, že my jsme favorit a ti, kteří to celé mají vyhrát. Tímto způsobem jsme přemýšleli a nemuseli jsme do toho být ani kýmkoliv tlačeni. Atmosféra, která na Spartě byla, způsobila, že po chvílce, co jste v týmu byl, se vám ten vítězný duch dostal do krve. Když jsme jeli na zahraniční turnaj, často jsme neměli páru o tom, jakou sílu ti naši soupeři vlastně mají. Hrávali jsme třeba ve Francii, projeli jsme Anglii, Skotsko, Wales, ale vždycky jsme tam přijeli s tím, že chceme vyhrát. Všechno ostatní bylo zklamání.

Dařilo se vám vyhrávat i v zahraničí?

Musím říct, že jo. Dokázali jsme vítězit i proti stejně starým soupeřům z ciziny. V naší době měl jednu z nejlepších mládeží Celtic Glasgow. Ti byli i oproti nám mnohem dál. Hráli jsme s nimi vícekrát, možná jednou jsme vyhráli, ale jinak nás suverénně poráželi oni. To mě právě pohánělo dopředu. Říkal jsem si, jak je možné, že ve stejné kategorii může být mezi námi takový rozdíl. (*směje se*) Štvalo mě to. Přemýšlel jsem nad tím, co my tady děláme jinak než oni, že jsou o tolik lepší.

Pamatujete si na nějaké slavné vítězství z té doby?

Pamatuju si na neslavnou prohru. (*směje se*) Odmala byla naším největším rivalem Slavia, byť já jsem to nikdy tolik neprožíval. A taky Baník, kde byl v ročníku, s nímž jsme se utkávali, i Milan Baroš. Byli tam taky Martin Határ, který to ve fotbale nedotáhl až tak daleko. Trénoval je otec Martina Határa a byl to celkově silný ročník. Byl tam i Aleš Besta, David Štverka, oba budoucí ligoví hráči. Za Olomouc zase nastupovali třeba David Rojka nebo David Kobylík. S těmito týmy jsme se potkávali až později, když už jsme hráli celostátní ligu mladšího a později

Turnaj v Liberci, 9. 6. 1991

i staršího dorostu. Z Brna byli Honza Polák, Martin Žitný, Páťa Křap a tihle kluci, s nimiž jsem se o iks let později potkal v jednom týmu, například v reprezentaci do dvaceti let na mistrovství světa v Argentině. Za Slavii hrál Tomáš Hrdlička, levonohý hráč, který taky něco v lize odehrál, Tomáš Pešir a spousta dalších talentovaných kluků, proti nimž jsme nastupovali nejčastěji. Naše nejslavnější prohra přišla na celostátním turnaji, v němž jsme se dostali do finále, které se hrálo ještě ve starém Edenu na hlavním hřišti. Střetli jsme se v něm s Baníkem Ostrava a vítěze čekala cena v podobě zájezdu na mistrovství světa 1994 v USA. Brali jsme to hrozně prestižně, moc jsme se chtěli do Ameriky podívat, ale bohužel to nevyšlo. Tuším, že jsme prohráli na penaltu a Milan stál tehdy proti nám. To byla naše největší prohra. Výhry jsme naopak brali spíš tak nějak automaticky, ať už jsme jeli na turnaj do Přelouče, nebo mistrovství republiky. Pokud jsme nevyhráli, odjížděli jsme zklamaní.

Jaký byl Milan Baroš v této době?

Milan tehdy ještě nebyl tak fyzicky silný, jak ho lidi znali později v dospělém fotbale. Vždycky byl rychlý a už tehdy dokázal obejít jeden na jednoho, dával branky a byl to nepříjemný útočník, který byl výjimečný svou chytrostí až vyčúraností. Hodně potom zesílil v Anglii, kde nabral svalovou hmotu. V době, o které se bavíme, hrával v útoku s Martinem Határem, který nebyl až tak vysoký, zato měl silnou levou nohu, takže se spolu dobře doplňovali. Martin dokázal balon podržet a nahrát Milanovi do jeho rychlosti.

Jak jste si vedli v celostátní dorostenecké lize? Vyhrávali jste pravidelně, nebo jste se na čele střídali s největšími konkurenty?

Spíš se to střídalo. V A dorostu se nám celostátní ligu podařilo vyhrát, to bylo pod trenérem Ledvinkou. V C dorostu jsme ale skončili za Baníkem. B dorost se zase nehrál celostátně, byl rozdělen na Čechy a Moravu. Nechci říct, že to nebylo prestižní, ale rozhodně byl lepší mladší a starší dorost, C a A, v němž se hrála celostátní liga. To rozhodně. Mezi jednotlivými kategoriemi se to dost řešilo. Když starší prohráli a mladší vyhráli, tak mladší museli být v autobuse potichu, protože starší neměli náladu. *(směje se)*

Dotáhl to některý z vašich tehdejších spoluhráčů tak jako vy až do áčka, potažmo do národního týmu?

Se mnou tam byl Honza Rajnoch, gólman Páta Kolář, David Gögh, který v mladém věku odešel do Bayernu Mnichov, později se vrátil, hrál tuším druhou ligu a teď, pokud se nepletu, působí v Rakovníku. V mistrovském A dorostu, kde jsem byl, hrál taky Michal Pospíšil, byť byl o rok starší, dále Venca Drobný, Tomáš Rosický, ale ten udělal velký skok, když šel z dorostu přímo do áčka. Spolu jsme se proto potkali až tam. Naopak z těch mladších se k nám se dostal Tomáš Jun, který byl osmdesát trojka ročník, ale svými výkony si řekl o přerazení výš. Z osmdesát dvojek tam byl Luboš Loučka nebo Radek Hochmeister. Nechci říct, že dnes se to dělá špatně, ale je fakt, že dřív hodně odchovanců dostávalo šanci na hostování a později se vrátili a hráli v áčku Sparty. V poslední době to tak ve Spartě nebylo, ale postupně se to, asi i díky Tomáši Rosickému, zase vrací, což je podle mě dobře. Karabec, Drchal, Plechatý, Juliš a další se často díky ročnímu hostování otrkají jinde a do Sparty se vrací jako platní hráči. Za nás to tak bývalo běžně. Já nebo Tomáš Jun jsme byli na hostování v Jablonci, Venca Drobný v Bělanech a mohl

bych jmenovat další. Málokdo má takový talent, aby se prosadil tak jako Tomáš Rosický nebo Adam Hložek, tedy z dorostu rovnou do áčka. Proto je super řešení udělat takový mezikrok. Moje cesta do áčka Sparty vedla vlastně nejen přes Jablonec, ale ještě přes tehdy druholigový Zlín, kde mi velmi pomohl Vlasta Mareček. Pomohl mi dostat se do Zlína a pomáhal mi i tam.

Kdo byl vaším vzorem v dobách žákovských, potažmo dorosteneckých?

Vzorů bylo asi hodně. Dá se říct, že jsem vnímal každého úspěšného fotbalistu. Pochopitelně jsem hodně sledoval především spartány. Spoustě z nich jsem jako malý podával balony, chodil se na ně dívat a později jsem měl to štěstí, že jsem si s nimi ještě zahrál v áčku. To je případ třeba Jirky Novotného. Fandil jsem mu i proto, že hrál na stejné pozici jako já. To samé se dá říct o Pepovi Chovancovi. Mým oblíbeným fotbalistou byl třeba i Ivan Hašek, ale celkově se dá říct, že jsem fandil celé té tehdejší silné Spartě, kam patřil Lumír Mistr, Tomáš Skuhřavý, Pepa Chovanec, Michal Horňák, Václav Lokvenc, Josef Obajdin, Honza Stejskal, Petr Kouba, Václav Němeček, Martin Frýdek, Jirka Němec a samozřejmě Horst Siegl, který sázel góly i díky práci, kterou za ním odváděli Jirka Němec nebo Ivan Hašek, Václav Němeček a další. Když jsem byl v dorostu, tak se mi hodně líbila práce Martina Haška, protože hrál ve středu zálohy podobný post jako já, líbilo se mi, jak pořád běhal, chodil do skluzů. Moc gólových přihrávek sice nedal, ale koukal jsem na tu práci, kterou na své pozici pro mužstvo odvádí. Chtěl bych ještě pár vět k Jirkovi Novotnému. Byl to nejen můj vzor, ale i můj učitel a v uvozovkách fotbalový táta. Vždycky mi dokázal dobře poradit. Od všech starších spoluhráčů jsem se vždycky snažil vzít si